

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Волохова І.С
“ ” 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси і кредит»
за темою:
« Податкування зовнішньоторгівельної діяльності України»

Виконавець

Студент 8 групи «Фінанси і кредит»
факультету

Григоренко Ганна Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

К.е.н., доцент

Луценко Ірина Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	6
1.1. Зовнішньоторговельна діяльність як об’єкт оподаткування.....	6
1.2. Система оподаткування зовнішньоторговельної діяльності та його принципи.....	12
1.3. Особливості оподаткування зовнішньоторговельної діяльності за різними митними режимами.....	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ФІСКАЛЬНІ ТА РЕГУЛЮЮЧІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	26
2.1. Механізм оподаткування зовнішньоторговельної діяльності.....	26
2.2. Оцінювання впливу оподаткування зовнішньоторговельної діяльності на фінансову достатність Державного бюджету України.....	32
2.3. Моніторинг регулюючого потенціалу митного оподаткування зовнішньоторговельних операцій.....	47
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШ- НЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ІНТЕГРА- ЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	56
3.1. Світовий досвід оподаткування зовнішньоторговельної діяльності та можливості його адаптації в українську практику.....	56
3.2. Вектори удосконалення регулюючого потенціалу зовнішньоторговельної діяльності щодо забезпечення фінансової ефективності.....	65
3.3. Моделювання та прогнозування основних показників фінансової ефективності оподаткування зовнішньоторговельної діяльності	74
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження обумовлена посиленням інтеграційних процесів у світовій економіці, які ставлять нові вимоги до розвитку та функціонування національних економічних систем, зокрема у сфері оподаткування. Світова економічна наука відводить державі провідну роль у розробці і реалізації національної зовнішньоторговельної політики. Це пов'язано не лише з тим, що експорт та імпорт товарів становлять вагомую частину валового внутрішнього продукту в експортно-орієнтованих економіках, до яких належить і наша країна, а й зростаючою взаємозалежністю економічних процесів у кожній країні в епоху глобалізації. Важлива роль при цьому повинна надаватися процесу оподаткування зовнішньоторговельної діяльності, оскільки надходження від адміністрування митних платежів займають високу частку у структурі дохідної частини Державного бюджету України. Тому формування ефективної системи оподаткування зовнішньоторговельної діяльності в умовах лібералізації митної політики України є надзвичайно актуальним питанням та потребує ґрунтовних наукових досліджень.

Теоретичне підґрунтя до розуміння проблем оподаткування зовнішньоторговельних операцій закладене у працях відомих зарубіжних економістів: Р. Вернона, Д. Кейнса, П. Кругмана, С. Ліндера, А. Маршала, Дж. Мілля, Б. Оліна, М. Познера, Д. Рікардо, А. Сміта, А. Файоля, Ф. Хекшера та інших. Різні аспекти оподаткування зовнішньоекономічної діяльності розкриті у працях таких українських науковців: В. Андрущенко, І. Бережнюка, І.Бураковського, А. Войцещука, О. Волкова, І. Гуцул, М. Дем'яненка, О. Гребельника, Ю. Іванова, С. Кваші, А. Кредісова, А. Крисоватого, П. Лайка, І.Лютого, І. Луценко, П. Мельника, В. Науменка, О. Новік, П. Пашка, Л.Пісьмаченка, П. Саблука, Р. Саблука, В. Сіденка, В. Суторміної, В. Федосова, А. Філіпенка, А. Хомутенко, В. Хомутенко, С. Юрія та інших.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є поглиблення теоретико-методологічних засад оподаткування зовнішньоторговельної

діяльності, а також розробка науково-практичних пропозицій щодо підвищення його фіскальних ефектів та регулюючого потенціалу в контексті збалансування соціально-економічного розвитку України.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких **завдань** теоретичного та прикладного характеру:

- розглянути зовнішньоторговельну діяльність як об'єкт оподаткування;
- дослідити систему оподаткування зовнішньоторговельної діяльності та його принципи;
- розкрити особливості оподаткування зовнішньоторговельної діяльності за різними митними режимами;
- показати механізм оподаткування зовнішньоторговельної діяльності;
- оцінити вплив оподаткування зовнішньоторговельної діяльності на фіскальну достатність Державного бюджету України;
- провести моніторинг регулюючого потенціалу митного оподаткування зовнішньоторговельних операцій;
- проаналізувати світовий досвід оподаткування зовнішньоторговельної діяльності та розглянути можливості його адаптації в українську практику;
- дослідити вектори удосконалення регулюючого потенціалу зовнішньоторговельної діяльності щодо забезпечення фіскальної ефективності;
- здійснити прогнозування основних показників фіскальної ефективності оподаткування зовнішньоторговельної діяльності

Об'єктом дослідження є процес оподаткування зовнішньоторговельної діяльності в Україні.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-економічні та науково-практичні аспекти оподаткування зовнішньоторговельної діяльності в контексті підвищення його фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу.

Методи дослідження. Теоретико-методологічна основа дослідження базується на діалектичному методі наукового пізнання, системному підході до вивчення процесів оподаткування зовнішньоекономічних операцій. Дипломна робота виконана з використанням як загальнонаукових, так і спеціальних

методів та прийомів, зокрема: теоретичного узагальнення, наукової абстракції, методів індукції та дедукції, історичного методу – для визначення економічної сутності зовнішньоторговельної діяльності та ідентифікації логічних взаємозв'язків між органами управління в процесі оподаткування експортно-імпорتنих операцій; методів аналізу і синтезу, статистичних прийомів групування, динамічних порівнянь, графічного зображення – для дослідження фіскальної ефективності оподаткування зовнішньоторговельної діяльності та раціонального використання його регулюючих інструментів; методів економіко-математичного моделювання, спостереження та формалізації – для окреслення перспектив ефективного розвитку оподаткування зовнішньоторговельної діяльності.

Інформаційну базу дипломної роботи становлять статистичні дані Державної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, положення, нормативно-правові акти національного та зарубіжного законодавства з питань податкового регулювання зовнішньоторговельної діяльності, періодичні видання, наукові збірники, матеріали науково-практичних конференцій, монографії та друквані праці українських і зарубіжних учених.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що висновки та пропозиції можуть бути використані органами державної та місцевої влади і управління у процесі вдосконалення фіскального інструментарію оподаткування зовнішньоторговельної діяльності.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. У роботі наведено 33 рисунки та 17 таблиць. Список використаних джерел налічує 66 найменувань.

ВИСНОВКИ

В роботі поглиблено теоретико-методичні засади оподаткування зовнішньоекономічної діяльності України та розроблено науково-практичні рекомендації щодо підвищення його фіскальних ефектів і регулюючого потенціалу.

1. Зовнішньоторговельна діяльність - це діяльність, що здійснюється у сфері товарного обігу, який відбувається на зовнішньому ринку, побудована на взаємовідносинах між її учасниками, спрямована на реалізацію певної продукції на основі укладених договорів, що передбачають передачу права власності на товари. Головними функціями, що виконують податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності є: фіскальна, оскільки податки є джерелом наповнення бюджету країни; стимулююча, оскільки їх раціональна система сприяє розвитку національного виробництва; регулятивна, оскільки завдяки розкиду ставок формують обсяг та структуру експорту, імпорту, споживання.

2. З метою застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими (стаття 70 Митного кодексу України): імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.

3. Податковий механізм у зовнішньоекономічній діяльності — це складне, комплексне поняття, що займає визначальне місце у системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та включає сукупність організаційних, економічних, правових норм і методів управління суб'єктами ЗЕД, які реалізуються через систему податків і зборів, податкових пільг, існування податкового обов'язку та дії підсистем адміністрування, контролю та обліку податків, відповідальності за податкові правопорушення у цій сфері. Провідне місце у структурі механізму реалізації податкової політики

у сфері зовнішньоекономічної діяльності посідають його інструменти: податки, об'єкт оподаткування, базу оподаткування, суб'єкт оподаткування, ставку податку та податкові пільги.

4. Отриманий аналіз свідчить, що фіскальна ефективність кожного митного платежу розглядається першочергово в двох аспектах: перший пов'язаний з позитивною тенденцією зростання їх надходжень до бюджету, другий – з низькою питоною вагою у бюджеті та ВВП відповідно аналогічних показників європейських країн, проте в Україні їх частка перспективно на високому рівні, зокрема за рахунок ПДВ. Тому логічним постає ситуативний підхід до моніторингу фіскальної ефективності основних платежів, що використовуються в оподаткуванні суб'єктів ЗЕД. Тобто, сумарне значення ПДВ при ввезенні товарів в Україну, акцизного податку з ввезених на митну територію України товарів і ввізного мита сьогодні все ж таки посідає вагомому частку у структурі Державного бюджету України – майже третина всіх надходжень.

5. Моніторинг регулюючого потенціалу митного оподаткування зовнішньоекономічних операцій підтвердив присутність реальних дисбалансів і проблем у національній економіці, які зменшують можливості українського експорту та імпорту. Це створює передумови для корекції пільгової політики в сфері митного оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, оскільки встановлено, що така політика характеризується дилемою: з одного боку – урізання бюджетних надходжень від надання пільг, а з іншого – перспективою отримання більших фіскальних вигод від розширення обсягів діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Відтак при удосконаленні процесу пільгового оподаткування зовнішньоекономічної діяльності важливо враховувати перспективи інтенсифікації фіскальних ефектів.

6. У процесі моніторингу світового досвіду оподаткування зовнішньоекономічної діяльності увагу було акцентовано на країнах з подібним рівнем розвитку економіки та з високим. Спираючись на міжнародну практику, результати аналізу дали змогу систематизувати орієнтири для вдосконалення

національного механізму оподаткування зовнішньоекономічних процесів. Зокрема, реорганізація змін у митній політиці Польщі визначалася пристосуванням до принципу вільного та необмеженого товарообміну в Євросоюзі, що є однією із засад його існування. Основою вільного товарообміну виступали три найголовніші елементи: усунення тарифного бар'єра (утворення митного союзу між країнами-членами); усунення фіскальних обмежень; усунення нетарифних обмежень (кількісних та якісних). Такі дії є досить актуальними для України в сучасних євро інтеграційних умовах і мають тактичний характер, а для стратегічного характеру варто тримати орієнтир на функціонування митної політики в сфері ЗЕД у США, де в першу чергу фігурує захист національних кордонів від в'їзду небезпечних осіб та проникнення небезпечних товарів, що досить важливо для українського сьогодення, а також запобігання незаконній торгівлі та пересуванню та забезпеченні ефективних потоків законної торгівлі та пересування через кордони.

7. Варто зазначити, що з метою прискорення строків митного оформлення товарів та забезпечення правильності їх кодування згідно з УКТЗЕД, насамперед, потрібно підвищити ефективність діяльності відділів номенклатури та класифікації товарів митних органів України в структурі Державної фіскальної служби України. У сфері удосконалення адміністрування митних платежів важливо збалансувати фіскальний та регулювальний складники використання акцизного податку з лікєро-горілочаної та тютюнової продукції; створити систему оперативного обміну інформацією між податковими та митними органами стосовно зовнішньоекономічних операцій; налагодити ефективні процеси в сфері автоматичного відшкодування ПДВ тощо.

8. На основі проведених теоретико-методичних досліджень специфіки оподаткування зовнішньоекономічної діяльності та з урахуванням моніторингу світового досвіду у цій сфері сформульовано науково-практичні пропозиції стосовно удосконалення регулюючого потенціалу оподаткування

зовнішньоекономічної діяльності в контексті забезпечення фіскальної ефективності, зокрема: мінімізувати та уніфікувати ставки мита на основі грузинської практики, де передбачено лише три ставки ввізного мита – 0%, 5% та 12%; удосконалити розвиток фінансово-інформаційних систем, особливо процедури обміну інформацією перед прибуттям товару; посилити застосування технічних бар'єрів в частині законодавчого закріплення нормативних вимог, спрямованих на захист здоров'я та безпеки людей, тварин та рослин; активізувати електронне декларування і документообіг, створивши при цьому уніфіковану базу нормативних і довідкових документів, систему автоматизованого збору, збереження і обробки інформації, а також запровадити автоматизацію митних процедур за допомогою інноваційних підходів з використанням прогресивної методики і техніки; підвищити ефективність діяльності управлінь (відділів) митної вартості, класифікації товарів і заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності фіскальних органів України за рахунок підвищення кваліфікації працівників, посилення контролю за їх діяльністю та забезпечення потрібними матеріально технічними засобами; налагодити дієвий моніторинг дотримання фіскальними органами законодавчих норм, що стосуються спрощеної процедури відшкодування ПДВ, згідно з антикризовими ініціативами уряду; забезпечити максимально можливий рівень автоматизації процедури контролю визначення митної вартості з метою нівелювання впливу людського чинника на прийняття фіскальних рішень; спростити систему митного контролю на кордоні та перевести її на період митного пост-аудиту відповідно до міжнародних домовленостей.

Отже, регулюючий потенціал зовнішньоекономічних операцій з урахуванням розглянутих умов може спиратися на такі митні платежі як ПДВ при імпорті та ввізне мито. Це стосується, передусім, впливу на фіскальну ефективність, проте варто розглядати й процеси удосконалення регулюючого впливу на зовнішньоекономічні процеси, зокрема, на міжнародні аспекти стимулювання інвестиційно-інноваційного розвитку України за рахунок ефективної фіскальної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції Кодексу від 27.02.2018, підстава v001p710-18 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI в редакції Кодексу від 03.12.2017, підстава 2177-19// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII в редакції Закону від 03.01.2017, підстава 1724-19// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 № 584-VII в редакції Закону від 01.01.2018, підстава 2245-19// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
5. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навчальний посібник. 4-те вид., перероб. та доп. / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, В. В. Ковалевський та інші. - К.: Освіта України, 2016. – 272 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств/ І.В. Багрова, Н. І. Редіна, В. Є Власюк, О.О. Гетьман. За ред. д. е.н., проф. В.І. Багрової.; Підручник для ВНЗ. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 580с.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV в редакції Кодексу від 07.03.2018, підстава 2269-19 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>].

8. Васюренко В.О. Теоретичні узагальнення щодо розуміння сутності поняття «зовнішньоекономічна діяльність підприємства» / В.О. Васюренко // Механізм регулювання економіки. – 2016. - № 2. – с. 214- 220.

9. Вівчар О. І. Основні аспекти підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств / О. І. Вівчар // Галицький економічний вісник. — 2015. — № 2. — С. 24-30.

10. Покровская В.В. Организация и регулирование внешнеэкономической деятельности: Учебник. – М.: Юристъ, 2013. – 456 с.

11. Вичевич А.М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник / А.М.Вичевич, О.В. Максимец. - Львів: Афіша, 2015. – 432 с.

12. Брояка А.А. Оцінка та шляхи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства / А.А. Брояка//Вінницький аграрний національний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.2/46.pdf>

13. Яворський А.І. Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю як фактор підвищення ефективності національного виробництва: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н. – Донецьк: Донецька державна академія управління, 2013. – 15 с.

14. Дурицька Г.В. Проблеми комплексної оцінки зовнішньоекономічної діяльності підприємств // Регіональна економіка. – 2014. – № 4. – С. 209 –217.

15. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: Учебник для вузов / Под ред. Р.И. Хасбулатова, В.М. Попова. — М.: Междунар. отношения, 2015. — 544 с.

16. Попова Т.Л. Удосконалення управління експортною діяльністю вітчизняного підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://professura.at.ua/forum/15-8-1>

17. Шкурупій О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник / О.В. Шкурупій, В.В. Гончаренко, І.А. Артеменко. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 248 с.

18. Лебідь І.Г. Ефективність механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств: базові підходи та методологія оцінки // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2016. – № 101. – Т. 2. – С. 128-134.

19. Рум'янців А. П. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник / А.П. Рум'янців, Н.С. Рум'янцева. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 246 с.

20. Чухрай Н.І. Проблеми виходу українських підприємств на європейський ринок / Н.І. Чухрай, Л.Є. Сухомлин // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2015. – № 684 : Проблеми економіки та управління. – С. 90–94.

21. Луценко І.С. Елементи податків як інструменти реалізації податкової політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності / І.С. Луценко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2012. – №2. – С. 94 – 98

22. Гуцул, І. А. Митні та податкові регулятори зовнішньоекономічної діяльності [Текст] / Ф. П. Ткачик, І. А. Гуцул // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – 2015. – Вип. 12. – С. 132-136.

23. Гуцул, І. А. Прагматика використання митного інструментарію регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах участі економіки України в світовому господарстві [Текст] / І. А. Гуцул // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2014. – Т. 19, вип. 2/5. – С. 182-185.

24. Гуцул, І. А. Фіскальне та регулююче значення митних платежів [Текст] / І. А. Гуцул // Напрями підвищення конкурентоспроможності податкової політики в Україні : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. круглого столу. – Ірпінь : Нац. ун-т. ДПС України, 2015. – С. 45-48.

25. Васильєва, С. І. Зовнішньоекономічна діяльність на підприємстві [Текст] / С. І. Васильєва, М. І. Зав'ялова // Молодий вчений. – 2016. – № 5 (08). – С. 70-73.

26. Кредісов, А. І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю [Текст] / А. І. Кредісов. – К., 2014. – 448 с.

27. Прокопенко, В. В. Митні платежі в Україні: зміст, особливості [Текст] / В. В. Прокопенко, Д. В. Козлова // Митна справа. – 2016. – № 4 (88). – С. 55-56.

28. Мельник М.І. Місце податкового механізму в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України / М.І. Мельник // Університетські наукові записки. - 2015. - № 2. - С. 326-332.

29. Андрущенко В. Л. Податкові важелі та стимули розвитку господарських систем (теоретичні засади та практика використання) [Текст] : [монограф.] / В. Л. Андрущенко, В. М. Мельник. — Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2016. — 210 с.

30. Нижник Н. Про співвідношення категорій «процес» і «механізм» та їх використання в управлінській діяльності органів виконавчої влади / Н.Нижник, Г. Леліков, С. Мосов // Вісник державної служби України. – 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/>

31. Янушевич Я. В. Податковий механізм регулювання циклічних коливань економіки [Текст] / Я. В. Янушевич // Фінансова сфера та її роль у зростанні конкурентних переваг національних економік : матеріали наук.-практ. конф., 12-13 бер. 2017 р. — Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2017. — Ч. II. — С. 320-322.

32. Аждаров Т. Г. Формирование и совершенствование налогового механизма [Текст] / Т. Г. Аждаров. — М. : Изд-во РАГС, 2015. — 112 с.

33. Кучерявенко Н. П. Налоговое право [Текст] : [учебн.] / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Консум, 2013. – 448 с.

34. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова]; за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: «ВМВ», 2014. – 418 с.

35. Державна казначейська служба України / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608>

36. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2013 рік /

Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=212666>

37. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2014 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=257806>

38. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2015 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=264515>

39. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2016 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=384615>

40. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2017 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=494615>

41. Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах) 2014-2016 роки // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2003/vvp/vvp_kv/vvp_kv_u/arh_vvp_kv.html

42. Крисоватий А. Фіскальна ефективність ПДВ із ввезених на митну територію України товарів / А. Крисоватий, І. Гуцул // Економіст. – 2015. – № 5. – С. 7-9.

43. Озерчук О. В. Фіскальна ефективність непрямих податків в Україні / О. В. Озерчук // Наукові праці НДФІ. – 2015. – № 2(67). – С. 59-70.

44. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. / Оксенюк О. І.

– Л., 2015. – 16 с.

45. Проскура К. Оцінка фіскальної ефективності податку на додану вартість в Україні / К. Проскура // Економічний аналіз. – 2016. – Вип. 10. – Ч. 2. – С. 321-324

46. Федун Л. М. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні / Л. М. Федун, О. В. Сторожук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2016. – № 1. – С. 206-223.

47. Веремчук Д. Проблеми і перспективи розвитку системи непрямого оподаткування в Україні / Д. Веремчук // Вісник Ун-ту банківської справи Нацбанку України. – 2017. – № 3. – с. 13-18.

48. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

49. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні [Текст] / за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2017. – 28 с.

50. Звіт про результати дослідження державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=120932&schema=main>

51. Новік О.І. До питання теоретичних основ адміністрування митних платежів в умовах глобалізаційних викликів / О.І. Новік // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2016. - № 1. - С. 159-170.

52. Дахнова О.Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні / О. Є. Дахнова, М. Ю. Білик // Молодий вчений. - 2017. - № 7. - С. 431-435.

53. Пісьмаченко, Л. М. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю в умовах інтеграції України у світовий економічний простір: механізми регулювання та контролю [Текст] : автореф. дис ... д-ра наук з державного управління : 25.00.02 / Людмила Миколаївна Пісьмаченко. – Київ : Б.в., 2015. – 36 с.

54. Гуцул І.А. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності :

фіскальні ефекти та регулюючий потенціал [Текст] : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит / І.А. Гуцул. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 197 с.

55. Бутусов Ю. Реформа митниці в Грузії і в Україні: п'ять розбіжностей / Ю. Бутусов // Дзеркало тижня. – 2016. – № 27 (17 липня). [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://dt.ua/POLITICS/reforma_mitnitsi_v_gruziyi_i_v_ukrayini_pyat_rozbizhnostey-60768.html

56. Зубрицький А. І. Реформи фінансової системи Грузії: позитивний досвід для України / А. І. Зубрицький // Бюджетно-податкова реформа як каталізатор соціально-економічного розвитку в Україні : матеріали наук.-практ. Інтернет конф. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://ndifp.asta.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=209:2016-07-06_07-56-02&catid=13:-3-&Itemid=128

57. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.

58. Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії / М. І. Зверяков. – Одеса : Астропринт, 2012. – 320 с.

59. Вітер Д. В. Правові засади реалізації митної стратегії ЄС: у контексті зовнішньоторговельної політики / Д. В. Вітер. [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/Soc.../Viter.pdf.

60. Інформація щодо змін у податковій, митно-тарифній політиці Республіки Польща [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrexport.gov.ua/ukr/pravovi_pitannja/pol/330.html

61. Kalizuk E. Trade policy and regulation: lessons from Poland's accession to the European Union [Text] / E. Kalizuk // International Journal of Public policy. – 2015. – Vol. 4, № 1-2. – P. 135-158.

62. Бережнюк, І. Г. Реформування митної системи Польщі [Текст] / І. Г. Бережнюк // Вісник Академії митної служби України. – 2015. – № 2. – С. 20-30.

63. Офіційний сайт інтеграційного об'єднання НАФТА [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.naftanow.org>

64. Гармонізована система найменування та кодифікації товарів (HTS –

Harmonized Tariff Shedule) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usitc.gov/publications/docs/tata/hts/bychapter/1400htsa.pdf>

65. Закон України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 31.03.2014 р. № 1166-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>

66. Гуцул І. А. Удосконалення митного регулювання в Україні [Текст] / І.А. Гуцул // Materiály IX mezinárodní vědecko – praktická konference " Věda a vznik – 2015/2016". – Díl 2. Ekonomické vědy : Praha. Publishing House „Education and Science” s.r.o. – 64 s.

67. Гуцул І. А. Зарубіжний досвід митного регулювання та можливості його застосування в Україні [Текст] / І. А. Гуцул // Економіка, фінанси та менеджмент: проблеми та шляхи розвитку : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. [Сімферополь, 22-23 берез. 2013 р.] : у 2-х ч. – Сімферополь : НО «Economics», 2016. – Ч. 2. – С. 82-84.

68. Олійничук О. Світовий досвід акцизного оподаткування та його імплементація в Україні в контексті детінізації економіки / О.Олійничук, Я. Швець// Актуальні проблеми правознавства. – 2017. – Випуск 3 (11). – С. 197 – 200.